

OBSAH

Slovo úvodem	7
Poznámka pro uživatele učebnice	8

PRAVĚK

1. Co je pravěk a archeologie	9
Archeologické prameny a metody	9
Co je archeologický výzkum?	11
Spolupráce archeologie s dalšími vědními obory	11
Datování v archeologii	12
Z dějin archeologie	12
2. Vznik a vývoj člověka	13
První lidé	14
3. Starší a střední doba kamenná (paleolit a mezolit)	15
Nejstarší paleolit	15
Starý paleolit	15
Střední paleolit	15
Mladý paleolit	16
Počátky umění v mladém paleolitu	16
Mezolit – střední doba kamenná	17
4. Mladší doba kamenná (neolit)	18
Počátky zemědělství	18
Další novinky mladší doby kamenné	19
Neolitická kolonizace	20
České země v mladší době kamenné	20
5. Pozdní doba kamenná (eneolit)	22
Oradlo a vůz	23
Metalurgie mědi	23
Počátky hornictví	23
Megality	24
Sídliště na jezerech	25
Společnost v eneolitu	25
Osídlení českých zemí	26
6. Doba bronzová	27
Starší doba bronzová – únětická kultura	27
Střední doba bronzová	28
Mladší doba bronzová	29
Utváření pravěkých národů	30
7. Doba železná	30
Starší doba železná – období halštatské	31
Mladší doba železná – období laténského	32

8. Doba římská	35
Germánská sídliště	35
Zemědělství a řemeslo	35
Pohřební ritus, náboženství a písmo	36
9. Stěhování národů	37

STAROVĚK

Úvod	39
Typy starověkých států	40

I. STAROVĚKÝ PŘEDNÍ VÝCHOD

1. Mezopotámie	41
Sumer	41
Akkad	42
Asýrie	42
Babylonie	44
Kultura v Mezopotámii	46
2. Další důležité státní útvary na Předním východě	49
Palestina	49

II. EGYPT

1. Dějiny	52
Společnost	52
Archaické období	52
Stará říše	53
Střední říše	54
Nová říše	54
Pozdní Egypt	56
2. Kultura v Egyptě	57
Náboženství	57
Umění a vzdělanost	58

III. STAROVĚKÉ ŘECKO

1. Počátky řeckých dějin	63
Minojská Kréta	63
Mykénské období	64
Tenné (homérské) období	68
2. Archaické období	69
Polis	69
Velká řecká kolonizace	70

Raná řecká tyranida	71	Občanská válka	106
Sparta	71	Caesarova samovláda	107
Athény	73	Druhý triumvirát	107
3. Klasické období	75	5. Římské impérium za principátu	109
Řecko-perské války	75	Augustus	109
Peloponéská válka	78	Iulsko-claudijská dynastie	110
Thébská hegemonie	79	Flaviovcí	111
Kříze polis	80	Adoptivní císaři	112
4. Makedonská nadvláda a vznik		Severovci	113
helénistických států	80	Kříze impéria	114
Filippos a ovládnutí Řecka	80	6. Počátky křesťanství	115
Alexandr a vznik jeho impéria	81	Ježíšovo působení	115
Vznik helénistických říší	82	Šíření křesťanské víry	116
5. Kultura starověkého Řecka	83	Pronásledování křesťanů	117
Náboženství	83	Nový zákon	117
Jazyk a literatura	84	7. Řím za dominátu a zánik impéria	117
Věda	86	Diocletianus	117
Architektura a výtvarné umění	87	Constantinus	118
		Počátek stěhování národů	
		a rozdělení římské říše	119
		Zánik západofřímské říše	119
IV. STAROVĚKÝ ŘÍM		8. Kultura starověkého Říma	121
1. Etruskové a počátky Říma	92	Náboženství	121
Záhady kolem Etrusků	92	Jazyk a literatura	121
Vzestup a pád Etrurie	93	Věda	123
Vznik Říma	94	Architektura a výtvarné umění	123
Etruští králové	95		
2. Římská republika do ovládnutí Itálie	96		
Boje plebejů za emancipaci	96	V. INDIE	
Politické zřízení Říma	97	Harappská kultura	127
Ovládnutí Itálie	97	Védské období	128
3. Římská republika do ovládnutí Středomoří	99	Historické období	130
Kartágo	99	Kultura a vzdělanost	132
Punské války	99		
Ovládnutí Makedonie a Řecka	101	VI. ČÍNA	
4. Kříze římské republiky	102	První státní útvary v Číně	134
Důsledky rozmachu římského impéria	102	Filozofické směry ve staré Číně	134
Bratři Gracchové	103	Říše Čchin a říše Chan	135
Optimáti a populáři	103	Kultura, společnost a vzdělanost	137
Válka se spojenci	103		
Sullova diktatura	104	Kdo byl kdo (rejstřík osob)	140
První triumvirát	105		

